

SAUVON KUNNAN KOULUKULJETUSSÄÄNNÖT

Hyväksytty

sivistyslautakunnassa

14.3.2023 § 17

Sisälllys

1. YLEISTÄ	3
1.1. Lainsäädäntö	4
1.2. Koulukuljetusten yleiset periaatteet Sauvossa	4
2. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET	5
2.1. Koulumatkan määritelmä ja matkan pituus	5
2.2. Oppilaan itse kuljettava matka	6
2.3. Koulumatkan vaarallisuus	7
2.4. Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus	7
2.5. Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat.....	8
2.6. Ruotsinkielisten oppilaiden kuljetukset	8
2.7. Esiopetus	8
2.8. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu.....	8
3. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET	8
3.1. Yleiset periaatteet.....	8
3.2. Linja-autokuljetukset.....	9
3.3. Muut kuljetusmuodot	9
3.4. Kuljetusavustus	9
3.5. Kuljetusten odotus.....	10
3.6. Kuormitussäädökset.....	10
3.7. Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana	10
3.8. Tukiopetus, jälki-istunnot ja kerhotoiminta	10
4. KUINKA KOULUKULJETUSTA HAETAAN	11
5. KULJETUKSEN AIKANA NOUDATETTAVAA	11
5.1. Yleistä.....	11
5.2. Liikenneturvallisuus	12
5.3. Linja-auton tai tilausliikenteen kuljettaja.....	12
5.4. Oppilasta koskevaa	12
5.5. Vastuut	13
6. POIKKEUSTILANTEET	13
6.1. Tapaturma.....	13
6.2. Kuljetukset ovat myöhässä	13
6.3. Vahinko tai ilkivalta	14
6.4. Kuljetuksen laatu	14
7. LUKION JA AMMATILLISEN KOULUTUKSEN KULJETUKSET	14

Liite: Koulukuljetuksen muistilista

1. YLEISTÄ

Tämä asiakirja määrittää:

- periaatteet, joiden mukaan oppilaalle myönnetään Sauvon kunnan kustantama koulukuljetus
- kuljetusten järjestämisen periaatteet
- ohjeet koulukuljetusten hakemiseksi, kuljetusten aikaiseen käyttäytymiseen ja poikkeavien tilanteiden varalle.

Esi- ja perusopetuksen kuljetuksissa noudatetaan samoja periaatteita.

Lähtökohtana on, että normaalisti perusopetuksen oppilas kulkee koulumatkat jalan tai pyörällä. Kannustamme hyötyliikuntaan, sillä liikunta ja oppiminen kulkevat käsi kädessä.

Pääsääntö on, että käytetään olemassa olevaa reittiä. Jos olemassa olevan reitin käyttö ei ole mahdollista, esim. terveydellisistä syistä, kuljetusjärjestelyt hoidetaan jollakin muulla tavalla. Erytistapauksissa tarvitaan aina lääkärintodistus (terveydelliset syyt).

Taksikuljetuksessa olevalle ei välttämättä varata taksia molempiin päivittäisiin matkoihin, vaan esimerkiksi toinen matka voi tapahtua myös koulubussilla. Jonakin päivänä voi olla käytössä koulubussi molempiin matkoihin.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä jalkaisin tai eri kulkuvälineillä. Huoltajan tehtävä on huolehtia siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppi- laille opetetaan ja kerrataan vuosittain koulumatkareitit ja liikenteessä kulkeminen.

Sauvon kunnan hallintosäännön 21 § 3.7 mukaan sivistyslautakunta päättää esi- ja perusopetuksen koulukuljetusperiaatteista ja saattoavustuksen maksamisesta.

Sauvon kunnan hallintosäännön 22 § mukaan rehtori tekee koulukuljetuspäätökset esi- 9.luokkalaisten oppilaiden osalta.

Koulukuljetus toteutetaan Sauvossa perusopetuslain 32 §:n ja sivistyslautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Muiden kuin kunnan järjestämään kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaalla mahdollisella tavalla.

Kuljetusoppilaiden huoltajat voivat itse järjestää lastensa koulukuljetuksen omalla kustannuksellaan, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä.

1.1. Lainsäädäntö

Perusopetuslaki 32 § (628/1998):

”Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.”

1.2. Koulukuljetusten yleiset periaatteet Sauvossa

1. Jokaisella oppilaalla on oikeus omatoimiseen koulumatkaan.

Koululaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta on tärkeää, että lapset pienestä pitäen tottuvat kulkemaan matkoja myös kävellen. Toisaalta lasten ja nuorten oikeutena on oppia aikuisilta keinoja, millä selvitä arkipäivän tilanteista. Siksi lähtökohtaisena ajatuksena koulukuljetuksissa tulee olla oppilaiden mahdollisuus kulkea edes pieni osa koulumatkastaan omatoimisesti. Täten koulukuljetusauto ei hae oppilaita kotiportilta eikä tuo heitä sinne, ellei kyseessä ole oppilaan erityinen tarve tai erityisolosuhte, joka vaatii kuljetuksen kotiportille.

2. Koulukuljetus on kuljetuspalvelua, jota toteutetaan linja-autoilla ja takseilla.

Koulukuljetusten tarkoituksena on kuljettaa oppilaita kouluun ja kotiin sovittua reittiä pitkin. Kuljetettavat oppilaat ovat kuljetuksen noutopaikalla heille ilmoitettuna ajankohtana ja saapuvat sinne hyvissä ajoin.

Koulukuljetus voi olosuhteista johtuen olla ajoittain myöhässä, mutta etuajassa kuljetus ei lähde noutopaikalta. Huomioitavaa on, että kuljetus ei ole taksipalvelua.

3. Koulukuljetus on kokonaisuutena oppilasta palvelevaa, joustavaa ja taloudellista toimintaa.

Koulukuljetukset tulee järjestää mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti siten, että oppilaiden ikä, kehitys ja hyvinvointi sekä toiminnan taloudelliset näkökohdat tulevat huomioon otetuiksi. Kotien, koulun ja kuljettajien välinen hyvä yhteistyö edesauttaa kuljetusten toimivuutta ja taloudellisuutta.

4. Koulukuljetus on myös kasvatustilanne.

Koulukuljetusta suorittava autoilija on kuljetustehtävässään myös kasvattaja. Tällöin hän vastaa oppilaiden fyysisestä ja henkisestä turvallisuudesta. Kuljetustilanteessa hänen tulee käyttäytyä vastuullisen ja turvallisen aikuisen tavoin kohdellen lapsia asiallisesti ja kunnioittaen. Tehtävässään hänen tulee ottaa huomioon myös lapsille ominainen käyttäytymismalli ja tapa reagoida uusiin tilanteisiin.

Oppilaita tulee sekä kotona että koulussa ohjata turvalliseen, kohteliaaseen ja toiset huomioon ottavaan käyttäytymiseen koulukuljetuksen aikana sekä kuljetusta odottaessaan. Heitä tulee opastaa turvalliseen käyttäytymiseen liikenteessä ja erilaisissa kulkuvälineissä. Hyvät tavat, toisen ihmisen huomioon ottaminen ja toisen erityispiirteiden kunnioittaminen ovat perusasioita, jotka oppilaiden tulee myös koulukuljetuksessa hallita.

2. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERIAATTEET

2.1. Koulumatkan määritelmä ja matkan pituus

Kunta vastaa koulukuljetuksen järjestämisestä, jos oppilaan koulumatka on kävellen mitattuna viittä kilo- metriä pidempi. Lakisääteisestä 5 km:n rajasta poiketen koulukuljetus järjestetään kaikille Sauvossa oppilaana oleville esioppilaille sekä perusopetuksen 1.-2. luokkien oppilaille, joiden koulumatkan pituus on yli 3 km. Koulumatkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa.

Koulumatkan pituus mitataan lyhintä talvella auki pidettävää jalankulkukelpoista reittiä pitkin kotiportilta koulun portille. Kotiportti tarkoittaa pihan/pihatien liittymää. Koulun portti tarkoittaa oppilaan tulosuun- nasta nähden lähintä mahdollista koulun pihaan/kouluun johtavan tien liittymää, josta oppilas pääsee koulun välituntialueelle. Esiopetusmatka mitataan samoin kodin tai varhaiskasvatuspaikan portilta esiopetuspaikan portille

Reitti mitataan lyhintä mahdollista reittiä. Mikäli oppilas voi suorittaa matkansa vaihtoehtoisesti jalankulkua, kevytliikennettä tai autoliikennettä varten tarkoitettua tietä pitkin, katsotaan koulumatkaksi lyhyin reitti, jota pitkin oppilas voi koulumatkan liikennesääntöjä noudattaen suorittaa. Kuljetusedusta päättävä viranhaltija mittaa koulumatkat ensisijaisesti hyödyntäen Google Maps -ohjelmaa. Rajatapauksissa matkan pituudesta voidaan pyytää tarkistusmittaus kunnan tekniseltä osastolta.

Koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun (tai kodin ja esiopetuksen järjestämispaikan) välistä suorinta tietä kuljettua matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun (tai esiopetukseen) ja sieltä palatessaan. Kouluna huomioidaan vain kunnan oppilaalle osoittama lähikoulu. Mikäli oppilaalle on anottu ns. toissijainen koulunkäyntioikeus muuhun kouluun kuin hänelle osoitettuun lähikouluun, huoltajat vastaavat kaikista oppilaan kuljettamiseen liittyvistä järjestelyistä ja kustannuksista.

Oppilaalla voi olla koulukuljetuksien järjestämiseksi vain yksi koti: se osoite jossa hän väestötietojärjestelmän mukaisesti asuu. Mikäli oppilas asuu ajoittain muualla kuin virallisessa kotiosoitteessaan (esim. yhteis- huoltajuus ja ”vuoroviikkoasuminen”), huoltajat vastaavat parhaaksi katsomallaan tavalla itse omalla kustannuksellaan koulukuljetusten järjestämisestä.

Koulukuljetusta on aina haettava. Mikäli kuljetusta haetaan matkan pituuden perusteella, kuljetusoikeus voidaan myöntää siksi ajaksi, jonka oppilas on oikeutettu kuljetuksen saamaan (= matkan pituus ylittää em. kilometrimäärän ko. lähikouluun).

Kunnan järjestämiä erillisiä koulukuljetuspalveluita käytetään, mikäli julkista liikennettä ei ole tai kävelymatka julkisen liikenteen pysäkille ylittää omavastuurajan.

Huoltajalle voidaan hakemuksesta korvata oppilaan kuljettamisesta aiheutuneita kuluja (Kohta 3.4.).

2.2. Oppilaan itse kuljettava matka

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta.

Koulukuljetukseen oikeutetulle oppilaalle myönnetään oikeus linja-autokuljetuksen sijaan taksikuljetukseen, kun matka pysäkille tai takaisin ylittää

- 1-2 lk:n oppilailla 2 km:n, ja

- 3-9 lk:n oppilailla 3 km:n rajan.

Taksikuljetus voi olla syöttöliikennettä, jolloin se voi koskea vain osaa koulumatkasta (vaihtoyhteys toiseen joukkoliikenteen kulkuneuvoon).

Mikäli oppilas kävelee osan koulumatkasta pysäkille koulukuljetusautolle/kouluun, huomioidaan, ettei koulumatkoihin käytettävä aika ylitä perusopetuslain 32 §:n enimmäisaikoja.

Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan oppilaan yhtä kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika on seuraava:

Ikä	Kävelyaika
5 v.	16 min.
6 v.	15 min.
7 v.	14 min.
8 v.	13 min.
9 v.	12,5 min.
10 v.	12 min.
11 v.	11,8 min.
12 v.	11,6 min.
13 v.	11,4 min.
14 v.	11,2 min.
15 v.	11 min.
16 v.	10,8 min.

2.3. Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vähintään vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle.

Vaarallisuutta arvioitaessa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita. Ensisijaisesti käytetään paikallistuntemusta. Sauvon koulukuljetusreitit on suunniteltu Koululiitu-ohjelmalla. Tien ylitys ei yksistään oikeuta ilmaisen koulukuljetuksen saamiseen. Ohjelma laskee raja-arvon eri vaaratekijöistä. Arviointi perustuu tielaitoksen tietoihin tieosuuksien liikennemääristä, nopeusrajoituksista, valaistuksesta, kunnossapidosta ja pientareen leveydestä sekä käytettävissä olevista kevyen liikenteen väylistä. Rajatapauksissa vaarallisia reittejä arvioivat koulukuljetuksia järjestävät henkilöt tutustumalla tarkemmin alueen olosuhteisiin käymällä itse paikan päällä. Koulumatkan vaarallisuus määräytyy ensisijaisesti Koululiitu-ohjelman raja-arvojen mukaisesti. Koululiidusta saatavat raja-arvot ovat suuntaa-antavia. Mahdolliset poikkeukset Koululiidun määrittelemistä vaarallisista tieosuuksista päätetään sivistyslautakunnassa erikseen. Kaikille teille (mm. yksityistiet) ei ole erikseen Koululiidussa annettu riskilukuindeksejä, joten niiden turvallisuusarvioinnissa käytetään paikallistuntemusta.

Vaaralliset tieosuudet tarkistetaan koulukuljetusanomusta käsiteltäessä. Kuljetusta ei järjestetä, jos vaaralliseksi todettu tienosa tai sen ylitys voidaan korvata ohjaamalla oppilaat käyttämään turvallista pidempää, kuitenkin alle 5 km:n kulkuyhteyttä.

Pelkkä vaarallisen tien ylitys ei vielä tee koulumatkasta vaarallista, ja vaaralliseksi luokiteltua tietä pitkin käveltävä matka bussipysäkille voi olla 100-200 m. Tien ylityksen vaarallisuutta arvioitaessa otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitystaso.

Koulumatkaetus voidaan myöntää vähintään koko lukuvuodeksi.

2.4. Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen, jos koulumatka on hänen henkilökohtaiseen kehitystasoonsa tai terveydentilaansa nähden liian vaikea tai rasittava.

Kuljetuksen järjestäminen em. perusteella edellyttää aina asiantuntijalausuntoa oppilasta hoitavalta lääkäritä (sairaus tai vamma), koulupsykologilta, terveyskeskuspsykologilta tai perheneuvolan psykologilta. Pelkkä suositus kuljetuksen tarpeesta ei riitä kuljetuksen myöntämiseen.

Sauvon kunnalla on aina tarvittaessa oikeus pyytää lisälausunto oppilaan sairaudesta tai vammasta ja koulukuljetustarpeen välttämättömyydestä toiselta asiantuntijalta.

Lausunnosta tulee ilmetä kuljetustarpeiden syiden ja perustelujen lisäksi se, mille ajalle kuljetusta tarvitaan. Noutopaikkana on pääsääntöisesti reitin varrella oleva vakituinen noutopysäkki.

Koululle toimitettavat asiantuntijalausunnot ovat voimassa määräajan tai enintään lukuvuoden kerrallaan. Määräaika on määritetty koulukuljetuspäätöksessä.

2.5. Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 §:n mukaan opetus tulee kunnassa järjestää niin, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaiikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetus järjestetään lain edellyttämällä tavalla.

Sauvo kunta ei järjestä eikä korvaa huoltajan anomuksesta vieraassa kunnassa tai muussa kuin kunnan osoittamassa lähikoulussa (esim. kansainvälisessä koulussa) käyvien oppilaiden koulukuljetuksia. (Eli ns. toissijaisessa koulussa käyvien matkoja ei korvata).

Sauvossa koulua käyvien vieraskuntalaisten oppilaiden kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata.

2.6. Ruotsinkielisten oppilaiden kuljetukset

Ruotsin kielellä oppivelvollisuutta suorittavien Sauvon ulkopuolella käyvien oppilaiden koulukuljetusperusteet määräytyvät tämän suunnitelman mukaisesti silloin, kun kyse on kunnan heille osoittamasta lähikoulusta.

2.7. Esiopetus

Koulukuljetuksessa olevien esikoululaisen huoltajat vastaavat siitä, että esikoululainen aina saatetaan ns. nouto/paluupysäkille ja että häntä ollaan vastassa, kun lapsi saapuu esiopetuksesta. Esiopetuspaikassa otetaan lapset vastaan ja saatetaan kuljetukseen. Esiopetusikäisten kuljetusoikeus koskee vain lapsia, jotka eivät osallistu täydentävään varhaiskasvatukseen.

2.8 Kaksivuotinen esiopetuksen kokeilu

Sauvo valittiin keväällä 2021 kaksivuotisen esiopetuksen kokeilukunnaksi. Kaksivuotisen esiopetuksen piirissä olevien lasten kulkeminen esiopetukseen ensimmäisenä esiopetusvuonna lasten ollessa 4-5 -vuotiaita hoidetaan ensisijaisesti huoltajan kyydissä. Perhe voi hakea anomuksesta kuljetusavustusta, jos lapsi täyttää kuljetusehdot. Maksettava korvaus on Sauvon kunnan koulukuljetussääntöjen mukainen. Kaksivuotisen esiopetuksen kuljetusavustus ensimmäisenä esiopetusvuonna koskee vain lapsia, jotka eivät osallistu täydentävään varhaiskasvatukseen.

3. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET

3.1. Yleiset periaatteet

Koulukuljetukset pyritään järjestämään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti. Koulukuljetuksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevaa sisäistä joukkoliikennettä. Muita kuljetusmuotoja ovat koulukuljetusautot (taksit ja joukkoliikenneluvalla oleva kalusto), jotka kilpailutetaan hankintalain mukaisesti. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan eri kuljetusmuotoja (joukkoliikenne ja/tai koulukuljetusautot).

Kuljetukset järjestetään pääsääntöisesti kodin ja koulun väliselle matkalle, huomioiden kohta 2.1. (koulu- matkan pituus yli 5 km).

Huoltajat vastaavat oppilaan kuljettamisesta koululaisten aamupäivätoimintaan, sekä kuljetuksista iltapäiväkerhosta kotiin. Koulun järjestämään kerhotoimintaan kuljetus voidaan koulusta järjestää, mikäli kuljetus sopii jo olemassa olevaan kuljetukseen.

Iltapäiväkerhoon hyväksytyillä kuljetusoppilaalla ei voi olla samanaikaisesti kerhopaikkaa sekä kuljetusetuutta. Kuitenkin ne perusopetuksen APIP-toiminnassa olevat oppilaat, joilla on perusopetuslain 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, voivat käyttää kunnan tilaamaa koulukuljetusautoa, mikäli heille on tilaa kyseisessä kuljetuksessa. Asiasta on aina sovittava erikseen rehtorin kanssa. Samoin kerhopaikan saaneella on oikeus käyttää klo 14.40 kuljetusta koulusta kotiin, mikäli kyseisessä kuljetuksessa on tilaa. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää erillisiä kuljetuksia iltapäivätoiminnasta kotiin. Iltapäivätoiminnan henkilökunta ei valvo lapsen siirtymistä kotimatkalta tai kulkuvälineeseen. Tällöin lapsi on huoltajan vastuulla.

Sauvon koulutoimi ei järjestä eikä korvaa oppilaiden terapiakuljetuksia.

3.2. Linja-autokuljetukset

Koulukuljetukseen oikeutetulle oppilaalle voidaan myöntää joukkoliikenteellä matkustamista varten ladattava koululaiskortti, mikäli koulukuljetus voidaan järjestää joukkoliikenteellä (esim. Paimiossa koulua käyvät oppilaat).

Kortille on ladattu lukuvuoden aikana tarvittava määrä matkoja. Kortti oikeuttaa lukuvuoden aikana matkustamaan vain koulumatkoja (kaksi matkaa /päivä).

Kunta ostaa oppilaalle vain yhden kortin. Jos kortti rikkoutuu tai katoaa, oppilaalta peritään uuden kortin hankkimisesta aiheutuneet maksu- ja käsittelykulut. Kadonneen tai rikkoutuneen kortin käyttämättömät matkat korvataan lippu-/ korttiehtojen mukaisesti.

3.3. Muut kuljetusmuodot

Koulukuljetusauton mukaisia kuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle kuljetuksena, vaan oppilaat kerääntyvät ns. runkolinjan noutopysäkeille. Ns. noutopysäkit sovitaan erikseen reittikohtaisesti. Koulukuljetusautoon ei voida ottaa muita oppilaita kuin kyseiselle reitille koulukuljetukseen oikeutettuja oppilaita. Poikkeukset sovitaan tapauskohtaisesti asiantuntijalausuntoihin perustuen.

Ns. kaverikuljetuksista, joissa kuljetetaan oppilaita joilla ei ole kunnan myöntämää kuljetusoikeutta, on mahdollista sopia suoraan liikennöitsijän kanssa. Jos tällaisia kulkuoikeuksia oppilaille liikennöitsijän taholta myönnetään, ne eivät ole millään tavalla kunnan vastuulla. Liikennöitsijällä ei ole velvollisuutta järjestää ylimääräisiä kaverikuljetuksia. Näistä kuljetuksista perittävistä maksuista päättää liikennöitsijä. Kunnan hankkimissa kuljetuksissa etusijalla ovat aina ne oppilaat, jotka on velvollisuus kuljettaa kunnasta liikennöitsijälle toimitetun oppilasluettelon, reitin ja aikataulun mukaisesti.

3.4. Kuljetusavustus

Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa anomuksesta kuljetusavustusta koulumatkakustannuksiin, jos oppilas täyttää kuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa tai saattaa oppilasta. Maksettava korvaus on sama kuin KELAn maksama korvaus oman auton käyttämisestä (Vuonna 2023 maksettava korvaus on 0,20 €/kilo- metri/suunta kunnan määrittelemän matkan pituuden mukaan). Korvaus myönnetään vain niiltä matkoilta,

jolloin oppilas on kyydissä (ei siis esim. huoltajan paluumatkalta kotiin sen jälkeen, kun hän on kuljettanut lapsensa kouluun).

Kuljetusavustusta ei myönnetä, jos oppilas on mahdollista sijoittaa kunnan järjestämään koulukuljetukseen, eivätkä esim. terveydelliset syyt vaadi erilliskuljetusta. Avustusta on annettava kirjallisesti (vapaamuotoinen hakemus osoitettuna sivistyslautakunnalle). Avustuksen myöntäminen arvioidaan tapauskohtaisesti ja asiasta päättää sivistyslautakunta.

3.5. Kuljetusten odotus

Aikataulusta johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Odotuksessa huomioidaan lain asettamat koulumatkan enimmäisajat (oppilaan iästä riippuen 2,5 h tai 3 h/ koulupäivä).

Oppilaalle järjestettävä päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (Perusopetuslaki 628/1998, 32 §.)

Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Kuljetusta odottavalle oppilaalle koulu järjestää mahdollisuuden ohjattuun toimintaan. Ohjattu toiminta voi olla esim. läksyjen tekoa. Valvojana voi toimia koulun henkilöstöön kuuluva työntekijä. Vastuu valvonnan järjestämisestä on koulun rehtorilla.

3.6. Kuormitussäädökset

Koulukuljetuksissa noudatetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetusta koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

3.7. Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan kuljetusoppilaan noutamiseksi kotiin.

3.8. Tukiopetus, jälki-istunnot ja kerhotoiminta

Jos oppilas osallistuu tukiopetukseen tai hänelle on määrätty jälki-istuntoa, ko. toiminta pyritään järjestämään siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tai järjestelyjä synny. Ensijaisesti toimitaan siten, että oppilas voidaan ohjata koululta vielä samana päivänä lähtevään toiseen kuljetukseen. Toissijaisesti otetaan yhteys huoltajaan kuljetuksen hoitamiseksi huoltajan toimesta.

Koulun kerhot pyritään järjestämään siten, että myös kuljetusoppilailla olisi mahdollisuus osallistua kerhoihin kuljetusaikataulut huomioiden. Opetuksen järjestäjällä ei ole velvollisuutta huolehtia koulukuljetuksesta koulun kerhoon tai kerhosta kotiin.

4. KUINKA KOULUKULJETUSTA HAETAAN

Mikäli oppilaalle halutaan koulukuljetus, sitä on aina haettava kirjallisesti. Hakeminen tehdään Wilma-järjestelmän kautta. Päätävä viranomainen on rehtori (Hallintosääntö 22 §).

Oppilashallinto-ohjelmasta saatavien tietojen sekä sivistyslautakunnan hyväksymien koulukuljetuksia koskevien periaatteiden perusteella ratkaistaan oppilaan kuljetustarve.

Mahdolliset ajantasaiset asiantuntijalausunnat koulukuljetusta varten toimitetaan alkuperäisenä paperiversiona koululle hyvissä ajoin ennen koulukuljetusajankohdan tarvetta.

Kun kysymyksessä on koulumatkan rasittavuuden ja vaikeuden arvioinnista, päätävä viranhaltija voi kuulla myös koulun/varhaiskasvatuksen edustajia, jotka tuntevat oppilaan.

Erytisperusteinen koulukuljetus myönnetään asiantuntijalausuntojen perusteella enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Päätöksen tekee rehtori (Hallintosääntö 22 §).

Huoltajan hankkimat asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia. Sairauden tai tapaturman takia kuljetus voidaan myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi.

Koulukuljetusoikeudesta tehdään kirjallinen viranhaltijapäätös. Siitä on muutoksenhakumahdollisuus perusopetuslain 42 a §:n mukaisesti valittamalla Turun hallinto-oikeuteen.

Olosuhteiden muuttuessa on tehtävä uusi hakemus tai ilmoitettava, ettei kuljetuksen saamiselle ole enää perusteita.

5. KULJETUKSEN AIKANA NOUDATETTAVAA

5.1. Yleistä

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Oppilaille, joille on myönnetty koulukuljetus, lähetetään kuljetuspäätös. Lautakunnan hyväksymät koulukuljetussäännöt sekä koulukuljetusautoa käyttäville oppilaille tiedot nouto-/jättöpaikasta laitetaan tiedoksi tiedotteena ja linkkeinä Wilma-järjestelmän kautta.

Koulun jaksojen vaihtuessa mahdollisesti muuttuneista kuljetusaikatauluista informoidaan huoltajia Wilma-järjestelmän kautta. Muut mahdolliset, mm. koulujen toiminnasta aiheutuvat kuljetus- ja aikataulumuutokset tiedotetaan koulun toimesta.

5.2. Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Linja- autossa tai koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana paikasta toiseen. Koulukuljetusautossa on kuljetuksen aikana pidettävä turvavyöt kiinni. Koulukuljetusautossa on oltava mukana tilaajan antama kuljetusluettelo oppilaista.

Kunta tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta. **Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Heidän toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhimmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain koulu- matkareitit ja liikenteessä kulkeminen. Huoltajia pyydetään muistuttamaan lapsiaan myös turvavyön käyttämisvelvollisuudesta.**

Turvallisen liikennekäyttäytymisen lisäksi huomioidaan ja koulupihan liikennejärjestelyt. Oppilaiden kuljetusten takia on syytä tietää, mihin koulukuljetusautot tulevat ja mistä ne lähtevät, missä oppilaat odottavat taksia tai linja-autoa, mihin huoltajat voivat ajaa autonsa kuljettaessaan lapsia ja miten ruoka- ja tavarakuljetukset sujuvat turvallisesti.

Koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana omalla kilvellä, jonka voi korvata taksissa valaistulla koulukyytikuvulla. Koululaiskuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on max. 80 km/h.

5.3. Linja-auton tai tilausliikenteen kuljettaja

Kuljettaja on koulukuljetusten aikana kasvatuksesta vastaava henkilö. Kuljetusten aikana on noudatettava kuljettajan antamia ohjeita. Linja-auton tai koulukuljetusauton kuljettaja saa tarvittaessa puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan epäasialliseen käytökseen tilanteen vaatimalla tavalla.

Kuljettajilla ei ole velvollisuutta ottaa koulukyytiin muita oppilaita kuin ne, jotka heille on ilmoitettu kuljetukseen, eikä myöskään tehdä sovitusta poikkeavia kuljetuksia huoltajan tai oppilaan pyynnöstä. Kaikkia oppilaita tulee kohdella samojen periaatteiden mukaisesti. Jos liikennöitsijä tekee sopimuksia huoltajien kanssa siitä, että samaan kyytiin otetaan muitakin oppilaita, kuljetuksen aikataulu ei saa tämän johdosta viivästyä, eikä sovitulta ajoreitiltä poiketa. Lisäksi liikennöitsijällä on velvollisuus kohdella kaikkia oppilaita ja heidän perheitään tasapuolisesti, jos se tekee ylimääräisiä sopimuksia huoltajien kanssa.

5.4. Oppilasta koskevaa

Lukuvuoden alussa huoltajan tulee seurata päivittäin mahdollisia aikataulumuutoksia Wilmassa. Oppilaan on oltava sovitussa paikassa **viisi minuuttia** ennen annettua aikaa.

Koulukuljetusauton ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy ns. noutopysäkiltä. Tällöin kuljetus kouluun tai iltapäivällä koulusta on vanhempien vastuulla.

Kuljetus ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä enintään 10 minuutin kuluttua sovitusta ajasta. Koulukuljetusauto ei saa ohittaa noutopysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkillä kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.

Kuljetusoppilaita koskevat huoltajien mahdolliset viestit tulee lähettää Wilman kautta. Kaikista kuljetusmuutoksista tulee lähettää tieto aina mahdollisimman varhaisessa vaiheessa Wilman kautta koululle sekä myös suoraan liikennöitsijälle.

Koulukuljetusauton / joukkoliikenneauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on erikseen sovittu koulun kanssa (ei kuitenkaan polkupyöriä). Oppilaiden urheiluvälineet (esim. luistimet ja sukset) tulee kuljetuksen ajaksi pakata ja suojata asianmukaisesti.

5.5. Vastuut

Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-auto-/koulukuljetusauton noutopysäkille ja vastaavasti linja-auto-/koulukuljetusauton noutopysäkeiltä kotiin.

Liikennöitsijän/kuljettajan vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen noutopysäkiltä koulun pysäkille ja koulun pysäkiltä paluupysäkille.

6. POIKKEUSTILANTEET

6.1. Tapaturma

Sauvon kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat esikoulussa, koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa, iltapäivätoimintaa, koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä myös vuosittaiseen suunnitelmaan merkittyjä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

6.2. Kuljetukset ovat myöhässä

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi joskus käydä niin, että koulukuljetusauto ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen.

Huonojen keliolosuhteiden, työtaistelun tms. aiheuttamien poikkeustilanteiden sattuessa ei kunta vastaa erillisistä kuljetuksista. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla. Kuljettajalla on oikeus tehdä tilannekohtaiseen harkintaan perustuva päätös muuttaa koulukuljetusreittiä tai oppilaan nouto- tai jättöpaikkaa tilapäisesti liikenneturvallisuussyistä johtuen.

6.3. Vahinko tai ilkivalta

Huoltaja on velvollinen korvaamaan oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttaman vahingon. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

6.4. Kuljetuksen laatu

Kuljetuksiin liittyvä mahdollinen palaute osoitetaan rehtorille ja kuljetusyrittäjälle.

Jos on kyseessä yksittäistä oppilasta koskeva poikkeuksellinen tapahtuma tai jatkuva laiminlyönti, on syytä yksilöidä oppilas, tapahtuma-aika/ajat ja valituksen aihe.

Mikäli kuljetuksessa tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin.

7. LUKION JA AMMATILLISEN KOULUTUKSEN KULJETUKSET

Sauvon kunta ei järjestä koulukuljetuksia lukion tai ammatillisen koulutuksen opiskelijoille. Toisen asteen opiskelijoiden koulumatkat korvataan Kansaneläkelaitoksen maksaman koulumatkatuen kautta. Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvän maksuttomuuden myötä koulumatkatuesta poistui omavastuu. Yleisenä edellytyksenä koulumatkatukeen on, että opiskelijan yhdensuuntainen koulumatka on vähintään 10 km. Lisätietoja <https://www.kela.fi/koulumatkatuki>

Sauvon keskustaajaman ulkopuolella asuvien toisen asteen opiskelijoiden on mahdollista käyttää kunnan koulukuljetuskyytejä kotiosoitteesta Sauvon keskustaajamaan, jos koulukuljetuskyydeissä on tilaa. Kuljetus on maksullista ja matkakustannukset korvataan oppilaille em. koulumatkatuen kautta.

Myös lukion oppilaat on vakuutettu koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa, koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä myös vuosittaiseen suunnitelmaan merkittyjä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

Liite: Koulukuljetuksen muistilista (Lähde: Opetushallitus: Koulukuljetusopas. Oppaat ja käsikirjat 2021:1)

Koulukuljetuksen muistilista

KOULUKULJETUKSEN PELISÄÄNNÖT

KULJETTAJAT:

- Oppilaat otetaan kyytiin ja jätetään turvallisessa paikassa.
- Koulukuljetuksen aikana kielletyn ja sallitun rajat tehdään oppilaille selväksi, pelisäännöt kerrotaan oppilaille ja ongelmat ratkaistaan keskustellen.
- Kaikki kuljettajat sitoutuvat noudattamaan samoja menettelytapoja ja edellyttävät samalla tavalla häiriötöntä käyttäytymistä.
- Erityistä tukea tarvitsevat oppilaat edellyttävät erityistä huomiointia. Tarvittaessa kuljettajan tehtävänä on huolehtia erityistä huolenpitoa vaativat oppilaat vastaanottavalle henkilölle saakka.
- Turvavyöt ovat helposti saatavilla ja tarvittaessa niiden käytössä opastetaan. Kuljettaja valvoo, että turvavyöt kiinnitetään ja pidetään kiinni. Myös kuljettaja käyttää itse turvavyötä, kuten laki velvoittaa.
- Jos autossa on turvatyyny matkustajan paikalla, isoin oppilas sijoitetaan sille paikalle ja istuin vedetään mahdollisimman kauas.
- Henkilöautolla kuljetettaessa kuljettajan vastuulla on, että autossa on tarvittavat lain edellyttämät turvalaitteet kuten istuinkorokkeet. Lapsen mukana matkustava huoltaja on vastuussa siitä, että alle 15-vuotiasta lasta kuljetetaan tieliikennelain 94 §:ssä säädetyllä tavalla asianmukaista turvalaitetta käyttäen. Ellei huoltaja ole lapsen mukana, ajoneuvon kuljettajan on, M3-luokan linja-auton (kokonaismassaltaan yli 5000 kg ja kuljettajan lisäksi tilaa yli 8 matkustajalle) kuljettajaa lukuun ottamatta, huolehdittava siitä, että alle 15-vuotias lapsi matkustaa tieliikennelain 94 §:ssä säädetyllä tavalla turvalaitetta käyttäen.
- Kuljettaja noudattaa nopeusrajoituksia ja muita liikennesääntöjä.
- Aina kun mahdollista, oppilas jätetään sekä koulun että kodin luona niin, että hän ei joudu ylittämään katua.

OPPILAAT:

- Oppilaat ovat aikataulun mukaan odottamassa sovitussa, turvallisessa paikassa.
- Autoa odotetaan tien reunassa tai pysäkillä.
- Autoon ei mennä eikä siitä poistuta liikenteen puolelta.
- Autoon mennään rauhallisesti ja vältetään ryntäilyä.
- Oppilaat menevät sovituille paikoilleen.
- Reppuja ei jätetä turvavyötä käytettäessä selkään, vaan ne pidetään joko jaloissa, sylissä tai tavaratilassa.
- Linja-autossa tai taksissa käyttäydytään rauhallisesti ja ystävällisesti – näin kaikki viihtyvät ja tuntevat olonsa turvallisiksi.

- Autosta poistutaan rauhallisesti. Ennen poistumista on tarkistettava, että kaikki omat tavarat ovat mukana.
- Autosta poistuttaessa jäädään ennen tien ylitystä odottamaan, että auto on poistunut. Tietä ei saa koskaan lähteä ylittämään auton edestä tai takaa.
- Pimeään aikaan oppilas käyttää heijastinta.
- Oppilas ilmoittaa, jos hän voi pahoin esimerkiksi kuumuuden, ahtauden, heikon ilmastoinnin tai matkan rasittavuuden takia.

VANHEMMAT:

- Lapselle selvitetään kuljetusaikataulut ja lapsen kanssa harjoitellaan turvallista kulkemista kuljetuspaikalle.
- Lapsen kanssa keskustellaan turvallisesta, ystävällisestä ja toiset huomioivasta käyttäytymisestä koulukuljetusten aikana. Koulukuljetuksen pelisääntöjä on hyvä kerrata kotona aika ajoin lukuvuoden aikana.
- Lapselta kysellään säännöllisesti koulumatkan kuulumisia ja lapsen esiin tuomaa palautetta viedään tarvittaessa eteenpäin koululle.
- Kuljettajalle kerrotaan tarvittaessa lapsen sairauksista ja mahdollisista lääkityksistä (esim. diabetes, epilepsia) tai muista lapsen tuen tarpeista, joista kuljettajan on hyvä tietää. Kuljettaja on vaitiolovelvollinen lapsen terveydentilaan liittyvistä asioista.
- Huolehditaan, että lapsi on ajoissa odottamassa koulukuljetusta sovitussa paikassa.
- Huolehditaan, että lapsi käyttää pimeällä heijastinta.
- Ilmoitetaan kuljettajalle, jos lapsi ei sairastumisen tai muun syyn vuoksi tarvitse kuljetusta.
- Otetaan yhteyttä opettajaan, rehtoriin tai koulun koulukuljetusvastaavaan, jos lapsi kertoo koulumatkan aikana tapahtuvasta kiusaamisesta.

